

L'Institut-Escola Pepa Colomer, situat al Prat de Llobregat, és un centre educatiu d'alta complexitat que es pot considerar de nova creació. Tanmateix, reneix del tancament administratiu de l'escola Pompeu Fabra. Degut a la poca demanda de matrícula, l'absentisme i els conflictes creixents, l'anterior centre es tanca i la Generalitat de Catalunya proposa impulsar un projecte educatiu basat en les arts que permeti treballar cap a la transformació social. Amb aquesta finalitat, també es renova l'equip directiu i docent i es proposa que el centre sigui un Institut-Escola.

Dins d'aquest context, l'any 2021, i en motiu del 8 de Març -el Dia Internacional de la Dona Treballadora-, el centre educatiu es proposa portar a terme els Laboratoris Audiovisuals de Gènere. La finalitat és poder reflexionar sobre com el gènere afecta el dia a dia de les estudiants a través de les possibilitats de la creació audiovisual. D'aquesta manera, també és possible subvertir visions estanques del gènere, habilitant la capacitat de transformació de les pròpies percepcions mitjançant les possibilitats pedagògiques dels audiovisuals. En tant que les imatges ens envolten dia a dia, també generen maneres de sentir, de pensar i d'actuar envers la realitat. Generar nous relats audiovisuals sobre el gènere permet un espai de transformació. Així doncs, els Laboratoris Audiovisuals de gènere busquen obrir preguntes per qüestionar allò que es dona per suposat sobre el gènere a través de la creació audiovisual, creant noves narratives i visions sobre aquest tema.

Amb aquesta finalitat, i entenent la importància tant de l'educació mediàtica com de treballar en relació al gènere amb les diferents edats maduratives de les estudiants, es dissenyen uns laboratoris que es porten a terme des de tercer de primària a segon de la ESO. Ja que cada curs té dues línies, un total de 12 classes participen a la proposta (és a dir, al voltant de 300 estudiants són participants dels laboratoris). Com que cada classe té al voltant de dos tutors, 24 persones de l'equip docent s'involucren als laboratoris. Amb la col·laboració de les docents, la proposta és duta a terme per una investigadora predoctoral de la Facultat de Belles Arts, la qual està fent el treball de camp de la seva tesi al centre educatiu.

Cada laboratori té unes 6 hores de duració, repartides en 4 sessions. Tanmateix, el seu disseny varia segons l'edat:

- En el cas dels grups de primer i segon de la ESO, es parteix d'una dinàmica basada amb targetes on es troben imatges corresponents a la cultura visual i diferents preguntes (què és el gènere?, el gènere s'escull?, el gènere significa el mateix en tot el món?, el gènere ha existit sempre?, com afecta el gènere en el nostre dia a dia?, influeix diferent segons el nostre color de pell o classe social?, quins estereotips estan associats a cada gènere?, com es poden canviar? les coses tenen gènere?, què podem fer per viure junts amb les diferències?). En grups, les estudiants escullen una fotografia i una targeta amb una de les preguntes. Després de debatre

conjuntament i relacionar les preguntes amb experiències pròpies viscudes, s'inicia el procés de creació audiovisual. Abans d'iniciar la creació, es posen exemples audiovisuals d'artistes que han treballat en amb aquest tema. També es fa una introducció a l'audiovisual, que serveix per establir unes bases per la creació de les estudiants. Després, les estudiants generen els seus propis dispositius a través de tablets (que es fan servir des de la fase de la preproducció fins a la postproducció). Finalment, es tanca el laboratori en una sessió dedicada a la visualització de les creacions, que permet generar debats sobre allò après.

- En el cas de tercer, quart, cinquè i sisè de primària, es parteix d'una dinàmica on, a partir de fragments de vídeo de la cultura audiovisual actual (pel·lícules, sèries, xarxes socials...), s'exploren les concepcions sobre el gènere i se'n reflexiona, relacionant-les amb la seva vida quotidiana. En un maniquí, es recullen les aportacions de les estudiants, enganxant-les amb post-its. A partir de les diferents contribucions, es proposa generar un procés de creació audiovisual per grups amb la finalitat que puguin expressar la seva visió sobre un dels temes sorgits en el debat. Per a tal finalitat, es fa una introducció a l'audiovisual, que serveix per establir unes bases per la creació de les estudiants. Després, les estudiants generen els seus propis dispositius a través de tablets (que es fan servir des de la fase de la preproducció fins a la postproducció). Finalment, es tanca el laboratori en una sessió dedicada a la visualització de les creacions, que permet generar debats sobre allò après.

Finalment, es genera un festival anomenat "Pepa Fest: Festival d'Audiovisuals de Gènere" en el que totes les estudiants poden veure les diferents projeccions i reflexionar sobre el propi procés d'aprenentatge dels laboratoris. Aquest festival es du a terme fruit de la col·laboració amb el Centre Cívic Sant Jordi-Ribera Baixa del Prat de Llobregat, que compta amb les instal·lacions necessàries per la projecció.

L'experiència és ben rebuda tant per part de les estudiants com de les docents. Per una banda, les estudiants valoren poder utilitzar les eines audiovisuals pel seu aprenentatge ja que els hi permeten ser agents actius d'aquest. En tant que són *prosumidors* d'audiovisuals fora del centre educatiu, estan entusiasmades de poder tenir un espai on experimentar i aprendre sobre les possibilitats dels audiovisuals. També valoren el treball cooperatiu que els hi permet. Respecte al gènere, creuen que els laboratoris els permeten reflexionar i intentar canviar aquelles coses que els afecten a la vida quotidiana, tot i que admeten que encara falta molt camí per recórrer. Per altra banda, les docents aprecien els laboratoris en tant que poden descobrir habilitats de les seves estudiants que no concebien prèviament. Creuen que la proposta és pertinent en tant que, tot i reconèixer la importància de l'educació en i a través d'audiovisuals, i en relació al gènere, és quelcom que no s'està treballant en profunditat al centre. Les docents també valoren les possibilitats dels audiovisuals per portar a terme projectes transversals, però reclamen que necessiten més formació.

En definitiva, els Laboratoris Audiovisuals de Gènere són una proposta que permet obrir bretxes a territoris inexplorats o poc comuns en el marc educatiu. Permeten veure noves maneres d'aprendre a través de l'ús dels audiovisuals. Modes que posen el cos a l'acció,

que permeten processos col·laboratius i que, finalment, connecten les experiències personals amb el món social, polític i cultural.